

rede staar klart for Regeringen, at de Indtægtslove, den maa forelægge til Oktober, maa komme til at omfatte saavel Forhøjelser af de fiskale Afgifter paa Forbrugsartikler som Forhøjelser paa den direkte Beskatnings Omraade. Jeg skal dertil føje, at de Forhøjelser af Told og Afgift paa Forbrugsartikler, som ville blive nødvendige, ikke, saa længe den nuværende Regering sidder ved Røret, ville komme til at omfatte egentlige Nødvendighedsartikler, men kun saadanne Artikler, der kunne betegnes mere eller mindre som Luksusvarer. Udover denne Antydning er det os ikke muligt at gaa, thi enhver nøjere Bestemmelse af Forholdet mellem de Afgifter, det vil blive nødvendigt at foreslaa, og Fordelingen af dem kan jo ikke foretages, før vi vide, først og fremmest, hvor stort et Beløb det er, der skal dækkes.

Da jeg før talte om Toldloven, burde jeg have føjet til, at hvis man endelig vil søge at pege en Lov ud som Hovedaarsag til vor Underbalance blandt de mange, som have bidraget dertil, saa er det visse- lig hverken Militærreformen, ikke heller Toldreformen og de Skattereformer, der knytte sig dertil, men saa maa det være det store Kompleks af Lønningslove, der fremkom og bleve vedtagne i Samlingen 1907—08. Medens den Mindreindtægt, som Skattereformen har givet, allerede, som Talene vise, er ved at udjævne sig og vil udjævne sig end mere i kommende Aar, gaar det paa modsat Maade med den store Lønningsreform. Ikke blot det, man til daglig kalder Etatlønningslovene og Lærerlønningsloven, men ogsaa de mangfoldige forøgede Udgifter til Funktionærlønninger, som disse Love førte med sig som uundgaaelige Konsekvenser, hele dette Kompleks af Udgifter har en nødvendig Tendens til Stigning fra Aar til Aar. Alt eftersom Alderstillæggene løbe paa og de indirekte Virkninger træde stærkere og stærkere frem, og alt eftersom Personalet stiger, ville disse Love paaføre os større og større Udgifter. Allerede nu vil man kunne sige, at de direkte og indirekte Virkninger af Lønningsreformen af 1908 paa ingen Maade kunne anslaaes til mindre end 10 Mill. Kr., og dette er en Udgift med stærk Tendens til Stigning. Derfor, vil man endelig have et Kælebarn, vil man endelig udpege en en-

kelt Gruppe af Love som Hovedaarsag til den nuværende finansielle Tilstand, saa er det Lønningslovene og ikke de andre, som maa nævnes.

Jeg har lejlighedsvis i mine Udtalelser rettet Bemærkninger ogsaa til andre af de ærede Medlemmer, der have talt. Maa jeg blot til Slutning gøre en Bemærkning til det ærede 4de Medlem for 9de Kreds (Harald Jensen) som jo kom ind paa en Del politiske Betragtninger. Det ærede Medlem sagde en Ting, som jeg ikke kan høre paa uden at modsige den, for jeg finder den saa overmaade urigtig, og det var den, at han syntes, at Venstre og dets Regering mere og mere var kommet ind paa at være, og i Grunden efter det ærede Medlems Mening i lang Tid havde været, et snæversynet Gaardmandsparti, et Parti, der maalte alt med den Maalestok, som det lille Landsogn maaler med. Nu synes jeg, at man neppe kunde finde paa at sige noget mere urigtigt og uretfærdigt end denne Ytring af det ærede Medlem. For jeg tror, at hvis man spørger Landets Gaardmandsstand og Beboerne ude i de smaa Landsogne i det hele om, hvad de synes om saadanne Foranstaltninger som Rigshospitalet til de 10 Mill. Kr., og hvad de synes om saadanne Foranstaltninger som Etataternes Lønningslove og hvad der fulgte med, til andre ca. 10 Mill. Kr., vel at mærke aarligt, og hvad de endelig synes om en social Foranstaltning som Arbejdsledskasserne, som med store Ofre for Statskassen — og efter min Mening med fuld Ret — afhjælpe en Samfundsnød, der ikke er meget kendt ude paa Landet, og som man dér naturligvis ikke kan have den Forstaaelse af som her i de store Byer — hvis man spørger om dette og meget, meget mere, tror jeg, at man ude i det lille Landsogn vil ryste paa Hovedet og sige: Ja, skal *det* kaldes Bondepolitik, skal *det* kaldes Politik særlig for os, saa er det ganske vist en egen Sag. Nej, det har ikke været en Gaardmandspolitik, og det har ikke været en Politik afpasset efter det lille Landsogns Synskreds; det har været en Politik, der helt igennem har været baaren af samfundsmæssige Betragtninger, en Politik, som har været baaren af dette, at intet Parti og ingen Regering sidder for at tjene en enkelt Klasses Interesser, men for